

A magyar nyelv napja: április 23.

Az Anyanyelvápolók Szövetsége 2008. december 6-án megtartott közgyűlésén április 23-át a magyar nyelv napjának nyilvánította.

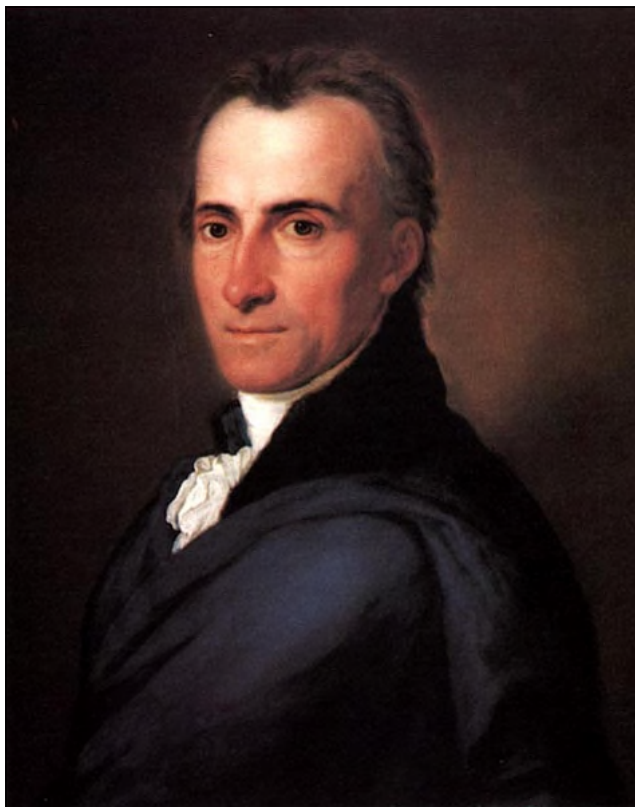
Ezen szép ünnep kapcsán nem felejtkezhetünk meg Kazinczy Ferencről (1759 -1831), a magyar nyelvújítás vezéralakjáról. Tudós, fordító, nyelvész, költő, irodalomszervező, a nemzeti önállóság és felemelkedés ügyét szolgálta egész életében. Számára a magyar nyelv és irodalom művelése az európaisághoz, a legműveltebb nemzetekhez való tartozás elengedhetetlen parancsa volt. Nélküle ma hiányozna a tudományok magyar szókinccse, nem létezne számos magyar szavunk.

Talán csak kevesen tudják közülünk, hogy a 2009. év a magyar nyelv éve és ezen belül Kazinczy emlékévé is, hiszen születésének 250. évfordulója van idén. Álljunk meg egy pillanatra és tekintsünk a múltba, ahol éltek olyan emberek, akik számára az állandó szellemi lépéstartás életszükséglet volt, akik lankadatlan művelődést, választékosságot, a kifinomult ízlés szükségességét hirdették, kiknek legfőbb egyénisége volt Kazinczy Ferenc.

Sárospatak, Bécs, Eperjes, Kassa tanulmányainak és kezdeti pályafutásának színhelyei.

Lankadatlan szervező, a kor szinte minden intellektuálisan fontos alakjának személyes ismerője, a levelezése révén polémiák, kritikák írója, folyóiratok alapítója, a reformkort megelőző időszak szellemi mécsese az egész országban. Nézetei miatt csaknem hét esztendeig volt börtönben Budán, Brünbnben, Kufsteinben és Munká-

cson. A börtönben is írt, olvasott, fáradhatatlan energiával és lelkerővel dolgozott, megteremtve ezzel a magyar fordítóirodalom alapjait. Börtönéveiről később színes, mai napig is élvezetes stílusban megírta a Fogságom naplója című alkotását, mely megrázó tanúság a korabeli börtönviszonyokról és hétköznapi életéről.

Érsemlye 1759. - Széphalom 1831.

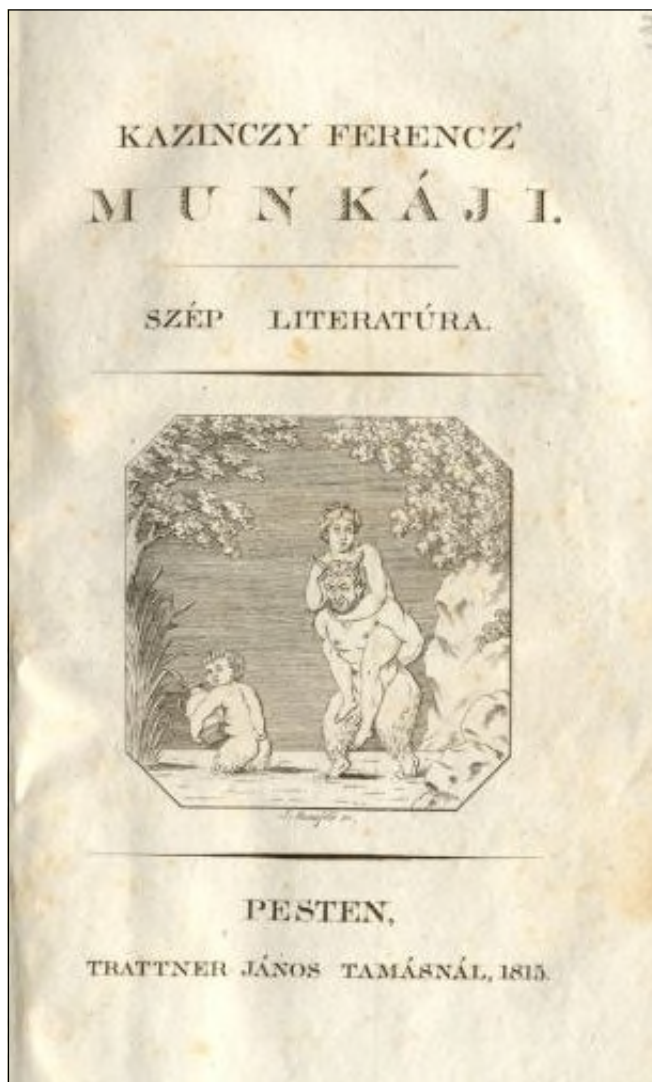
Szükszavúan, pontosan, már-már kíméletlenül is pontosan. A magyar emlékirat-irodalomnak ez a gyöngyszeme hiteles ismeretet nyújt történelmünk egy tragikus eseményekben bővelkedő szakaszáról, valós képet rajzol a kor egyéniségeiről, emberi helyzetéről. Börtönből való szabadulása után a Sátoraljaúj helyhez közeli Széphalomon telepedett le, feleségével, gróf Török Zsófiával. Nehezen, nagy anyagi gondok közepette éltek, de Széphalom, ez a kis falu lett Kazinczy révén a magyar irodalom központja. Innen folytatta kiterjedt levelezését, melyben a kor szinte minden tudós tekintélyével kapcsolatot tartott. Több, mint háromezer levelet írt élete folyamán, megteremtve ezzel a magyar irodalmi

köztudatot, mert leveleit továbbadták, kézről kézre jártak, így terjedtek az új szavak, így újult meg a magyar nyelv. Fiatal tehetségek ideküldték el írásaikat, Kazinczy értő figyelemmel foglalkozott műveikkel.

Az alkotói munka szabadságát, az újítás szükségességét hirdette. Lírai és prózai művei mellett legfőbb alkotásának a nyelvújítást tekintette: 1810-ben kezdődött a mozgalom a Tövisek és virágok című epigrammakötet kiadásával. Kazinczy legfőbb célja a magyar stílus megújítása, a szókinccs bővítése, az egységes magyar irodalmi nyelv megteremtése volt, hogy a magyar nyelv és

irodalom is elérje a nagy európai nemzetek irodalmi nyelvének színvonalát. Kritikái és bírálati miatt gyakori támadásoknak volt kitéve, de mindvégig a nyelvújítás élharcosa maradt.

Nyelvújító tevékenysége eredményeképpen a magyar nyelv szókincse hozzávetőlegesen 10'000 szóval gyarapodott. Álljon itt néhány, a Kazinczyék által alkotott új szavak közül: elem, alapzat, verseny, alak, hölgy, pongyola, árny, dolyf, kedvenc, csalogány, emlékkönyv, szobor, burgonya, hullám, idom, lég, kamat, bútor, folyóirat, kegyenc, újonc, cukrászda, lövölde, higany, könnyelmű, szellem, légyott, évszak, jellem, ácsorog, érzeleg, lazít, építkezik, történelem, tengerész, folyékony, szenvedély, példány.

Kazinczy Ferenc művei

Hogyan történt a szógyarapítás?

Rég elfelejtett magyar szavak felújításával, olyanokkal, mint a hős, dísz, iker szavunk, vagy a személynevek esetében a régi magyar nevek felelevenítésével: Gyula, Béla, Zoltán, Géza nevek.

A nyelvújítóknak volt olyan megoldásuk, hogy egyes, tájnyelvben már akkor létező szavakat is elterjesztettek a köznyelvi használatban. Érdekességként álljanak itt a hullám, poggyász, sejt, burgonya, idom, kamat, bútor

szavak.

Új szavakat oly módon is létrehozta, hogy a meglévő, régóta használt szavakhoz új képzőket fűztek. Ma erre már nem is gondolunk, hogy így jött létre a halászból a halászat, a méhből a méhészet a képből a képzet, a kád-ból a kádár, az alakból az alakzat, a foganból a fogantyú és az áll szóból az állvány,

Néha két szót összevontak, ennek példája a szem és üveg szavakból a szemüveg, a gyógy és szer szóból a gyógyszer, vagy így jött létre a bús és komorból a bús-komor, a híg és anyag szóból a higany.

Természetesen nem minden újítás sikerült, a nyelvhasználat ellenállt némely javaslatnak. Ma humorosnak tűnik, de Kazinczyék ajánlata ez lett volna: Stockholm legyen "Istókhalma" Kopenhagen pedig "Kappanhágó". A nyelvújítók elképzelése szerint a merénylő szó eredetileg azt jelentette volna, hogy „vállalkozó”, a mára meghonosodott bankár szóra pedig egyik javaslatuk „pénzsűrnök” volt (kommentár nélkül).

Így kezdődött a magyar nyelv újítása, kicsit göcsörtösen, kicsit magyar módon, nagy civakodással, ellenzésekkel: de eredményesen.

Kazinczy tevékenysége kimeríthetetlen, a Magyar Tudományos Akadémia létrejöttében és a magyar nyelvű színjátszás kialakulásában is igen fontos szerepet játszott. A magyar iskolarendszer kiépítésében is részt vett, számos iskola neki köszönhető létrejöttét.

Kazinczy dicséretét Petőfi Sándor fogalmazta meg leg-tömörebben Széphalmon című költeményében:

“mit tett ő a hazáért?

Miatta hét esztendeig szívá csak

A börtönök dögvészes levegőjét,

És csak fél századig

Tartá vállán, mint Atlasz az eget,

A nemzetiségnek ügyét.

Magyar nemzet, most nem volnál magyar,

Ő akkor volt az, midőn senki sem volt”

Czellár Judit

Kufstein vára

Március 15. Genfben

Az idei március 15-i ünnepség tulajdonképpen egy nappal előbb kezdődött: március 14-én este a budapesti Liszt Ferenc kamarazenekar szerepelt Felletár Melinda hárfaművész közreműködésével a Palais de l'Athénée Salle des Abeilles termében, telt ház előtt. A Rolla János által vezényelt világhírű zenekar Jean Sebastian Bach és fia Carl Philipp Emanuel, valamint Haydn és Liszt Ferenc műveit tolmácsolták a lelkes közönségnek. A tapsvihart aratott számok utolsója, Liszt Ferenc 2. magyar rapszódiaja, a zenekar volt tagja, Wolf Péter által vonószekarra átirított változatában, osztatlan lelkesedést váltott ki. A koncert rendezését Nagy István tiszteletbeli főkonzulnak és Kukorelly Pálnak köszönhetjük. Egyesületünk támogatta munkájukat az ENSZ misszió (Székely Levente) részvételével. Vasárnap Előd Bernadette rendezésében Lausanneban lépett fel a zenekar.

Március 15-ét idén is a szokott keretek között ünnepeltük: a Szent Bonifác templomban tartott ökumenikus istentisztelet után az Egyesület tagjai és barátai az épület nagytermében jöttek össze.

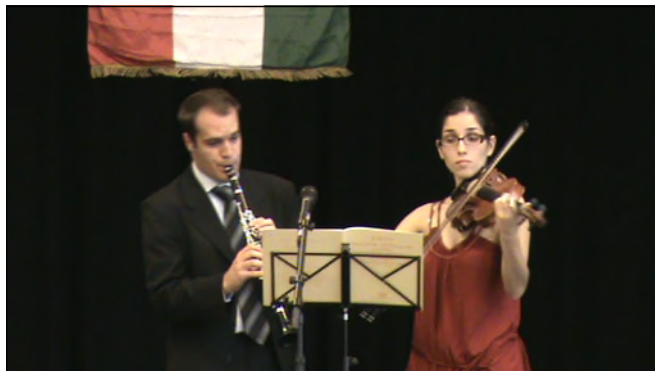
Dr. Boytha György, egyetemi tanár, volt genfi nagykövet tartotta az ünnepi beszédet. A hallgatók nem csak arra kaptak választ, hogy miért törtek ki Európában a forradalmak, az átfogó előadás számunkra történelemlecke is volt. Sok mindenre emlékeztetett, sok mindent tanultunk. Köszönet a szónoknak, reméljük, újra eljön közénk.

Újdonság, hogy az ünnepséget a Pannónia táncsoport fiataljai vezették be, öröm volt látni, hogy a mai gyerekek nemzedékét is

érdeklí a magyar néptánc. Karetka Flóra szavalt el Petőfi Sándor A XIX. század költői című versét, gratulálunk kitűnő magyar beszédjéhez! Ezt követően Romy Balázs (klarinét) és Leonor Falcon (hegedű) adta elő nagy sikerrel Király László, a népdalok mai mestere, Magyar népdalok című művét.

Az ünnepi beszéd után került sor a már hagyományos, finom székelykáposzta elfogyasztására, amit a szokás szerint Benczik Zoltán készített el. Köszönjük sokévi közreműködését, reméljük, hogy lesz alkalmunk újra együtt lenni annak ellenére, hogy munkája a Genfi Misszióban befejeződött.

Meglepetésnek szolgált, hogy nem volt elég szék, a jelenlévők létszáma a Guinness rekordok könyvébe illett. A jó hangulat segített megoldani a helyhiány kérdését. Fényképeink tanúskodnak a kellemes együttlétről. És ne felejtjük: a siker nagy részben a szervezők és a fiatalok kedves segítségének köszönhető!

Rusznayk András

Az ünnepi beszédet, melyet dr. Boytha György, egyetemi tanár, volt genfi nagykövet tartott - szokásunkhoz híven -, közöljük, de ezúttal kivételesen különlenyomatban csatoljuk Értesítőnkhez.

Kellemes olvasást kíván a Szerkesztőség!

Az anyák

Szabó Lőrinc

Csak egy voltak kivétel, az Anyák.
Szentek és ápolónők: a csodát,
a jelenést láttam bennük. A nagy
odaadást, az aggodalmakat,
a virrasztást, a könnyet, s mind, amit
a nő szenved, ha otthon dolgozik,
a gondviselést. Hogy testileg mi a
férj, feleség s a család viszonya,
nem sejtettem-kutatam. Valami,
éreztem, előre elrendeli,
ki hol álljon, mi legyen, öröme,
bánata mennyi, milyen gyermeke,
és ezen változtatni nem lehet.
A férfi maga küzdi ki szerepét,
a nők az eleve elrendelés:
ők a béke, a jószág, puhaság a földön,
a föltétlen szeretet...
Anyám, nyújtsd felém, öreg kezedet.

***Szeretettel köszöntjük
az Édesanyákat!***

A Genfi Magyar Egyesület közgyűlése

Egyesületünk ez évben is a Genfi Magyar Könyvtárban tartotta közgyűlését, 2009. április 20-án. Elnökünk, Kiss-Borlase Egon köszöntötte a megjelenteket és felkérte Rusznyák Andrást, hogy vezesse a jegyzőkönyvet. A jelenlévők egyhangúan elfogadták a 2008-as közgyűlés összefoglaló jegyzőkönyvét, mely a Genfi Magyar Értesítő 2008. május 24-i 103. számában jelent meg.

A napirendi pontok tárgyalása előtt elnökünk megemlékezett több, az utóbbi másfél évben elhunyt tagtársunkról: Marczell Péter, Bötkös József, Fischer István és Szelei Kiss Gyula egyesületünk ismert és becsült tagjai voltak, szomorúan búcsúzunk tőlük.

Az elnöki beszámoló elsőknek az Egyesület leginkább ismert tevékenységeit vette soron: jól sikerült a március 15-i és az október 23-i ünnepség - szónokok Szakály Sándor és Pröhle Gergely -, köszönet illeti a szervezőket: Kiss Béla, Vadász Krisztián társaival és sokan mások, a szereplő zenészeket és Benczik Zoltánt, a székelykáposzta mesterét. A Hôtel des Bergues-ben rendezett hagyományos farsangi jótékonysági bál szintén sikerrel zárult.

Az elmúlt évben egyesületünk több rendezvény szervezésében vett részt illetve támogatta azokat. Ezekhez tartozott a Batthyány szobor felavatása a Genfi Magyar Könyvtárban, filmvetítés ugyanott Nagy Imre 1956-os szerepéről és élete utolsó szakaszáról (A temetetlen halott). Elnökünk hangsúlyozta, hogy a könyvtár jelentősége a genfi magyar közösség számára változatlanul fontos, jövőjének biztosítása egyesületünket is közvetlen érinti. Köszönet Szabó Zoltánnak odaadó munkájáért és vendégszeretetéért!

A collonge-bellerive-i reumaliga gyalogtúrája alkalmával felállított sátorban bemutattuk a magyar ízeket, szokásokat, tájakat, a zenei napok alkalmával rendezett carouge-i hangszerkiállítás a magyar zene hangjait hozta Genfbe. Részt vettünk többek között a Bartók emlékmű újraavatásán (Kukorelly Pál utánjárásának eredménye), a hagyományos Szent László napi búcsún (a Katolikus Misszió rendezésében) és több magyar művész kiállításán, találkoztunk Jókai Annával (az Irodalmi Kávéház szervezésében).

Vezetőségi tagjaink képviselték egyesületünket több lausanne-i és berni magyar rendezvényen. Fontos esemény volt Sólyom László magyar ál-

lamelnök genfi privát látogatása, egy szűkkörű fogadás keretében találkozhattunk vele.

A vezetőség többi tagja beszámolt a Genfi Magyar Óvoda és Iskola működéséről (Kiss-Borlase Andrea), a Pannónia Táncsoportról (Ferencz István), a Genfi Magyar Értesítő szerkesztésének munkájáról, a magyar nyelv tanulásának lehetőségeiről Genfben és a genfi Pro Kárpátalja Munkacsoport eredményeiről (Czellár Judit), a Sík Sándor Cserkészcsapat életéről (Teleki Myza), a genfi zenei életben elért eredményekről (Kukorelly György), filmvetítési terveinkről (Unger László). Egyesületünknek változatlanul közel 200 fizető tagja van (Rusznyák András).

Ferencz István pénztárosunk beszámolt egyesületünk anyagi helyzetéről: bevételünk 2008-ban (2007-ben) fr. 17'549 (13'579), kiadásaink fr. 12'498 (11'757). 2008-ban a tagdíjak és adományok összege fr. 14'122, a jótékonysági bál bevétele fr. 3'402. Kiadásaink részletei 2008-ban: Értesítő fr. 3'420, rendezvényeink fr. 3'970, adományok (genfi magyar rendezvények támogatása, jótékonyság) fr. 3'580, működési költségek fr. 1'560. A 2008-as év bevételi többsége fr. 5'051, vagyonunk fr. 21'751.

A beszámolók után a jelenlévők egyhangúan elfogadták a pénztárosi ellenőrök beszámolóját, felmentették és újra megválasztották a vezetőséget eddigi összeállításában: Kiss-Borlase Egon elnök, Kiss-Borlase Andrea alelnök, Ferencz István pénztáros, Rusznyák András titkár, Czellár Judit, Teleki Myza, Kiss Béla, Kukorelly György, Unger László tagok valamint a pénztárosi ellenőröket.

Elnökünk ezután ismertette a vezetőség 2009-es terveit: folytatjuk a március 15-i és az október 23-i ünnepségek rendezését, a farsangi jótékonysági bál szervezését, az Értesítő szerkesztését, kiadását. A különböző magyar vonatkozású programokban való részvétel mellett a filmvetítések elindítása és a Genfi Magyar Könyvtár jövőjének megoldása is terveink közé tartozik.

Megállapítottuk, hogy igény van egy magyar színdarab vagy ismert színész fellépésére, előadására (2010-ben). Ezt a tervet az Egyesület magáénak érzi és szervezését támogatja.

Záró megjegyzésként Gönczy Attila mondott köszönetet elnökünk hatásos munkájáért.

Jegyezze elő naptárába!

- **2009. június 21., vasárnap:** Szent László napi búcsú a Katolikus Misszió rendezésében, a Cointrin-i kápolnával szembeni iskolában. Szentmise, majd egésznapos program.
- **2008. július 7-15.:** 14. Bellerive zenefesztivál, Takács-Nagy Gábor vezényel és fellép Várdai István csellóművész, az idei genfi zenei versenyek valamennyi első díjának nyertese. Felvilágosítás: 076 308 03 99, www.bellerive-festival.ch
- **Minden hónap első és harmadik vasárnapján** 10:30 órakor magyar szentmise a Cointrin-i kápolnában (36, chemin du Ruisseau, 1216 Cointrin).
- **Minden hónap első és harmadik vasárnapját megelőző szombaton,** hittan gyerekeknek (10 órától), felnőtteknek (18 órától) a Genfi Magyar Könyvtárban.
- **Minden hónap negyedik vasárnapján** 11 órakor magyar protestáns istentisztelet a Saint-Léger kápolnában (20, rue Saint-Léger, 1205 Genève).
- **Minden hónap második és negyedik vasárnapját megelőző szombaton** 16 órától bibliaóra a Genfi Magyar Könyvtárban.

————— ○ —————

**Felhívjuk kedves honfitársaink figyelmét arra, hogy akinek kifogástalan, jó állapotban lévő holmija van a Szent László napi búcsú bolhapiaca részére (antikvitas, textiláru, terítő, ruhanemű, biszu, porcelán, CD, borok stb.), azt kérjük jelezze Dános Máriának:
tel. 022 733 46 57**

Kertes családi ház a Dunakanyarban, Alsógöd legszebb részén, Budapest központjától 30 percre családi ok miatt eladó. Ár: CHF 250'000.

Részletek: www.realflex.hu/Haz

A Genfi Magyar Értesítő
évente ötször – hatszor jelenik meg.
Az egyesület tagjai tagdíjuk fejében ingyenesen kapják.

Főszerkesztő: Kiss-Borlase Egon
Szerkesztik: Czellár Judit, Rusznyák András és Ferencz István

Kiadja a Genfi Magyar Egyesület
Association des Hongrois de Genève

3, avenue des Cavaliers
1224 Chêne-Bougeries, Suisse
tel./fax +41 22 348 64 03

e-mail: ahg@ahg.ch

Ecole Váradí S.A.

Institut de linguistique appliquée et de communication professionnelle.

44, chemin Frank-Thomas, 1223 Cologny
80 óra egy nyelv körül

Angol, francia, magyar és még 33 nyelv oktatása rendkívül gyors, korszerű, kommunikáció-központú módszerünkkel.

Felnőtteknek, gyerekeknek, cégeknek.

Titkár(nő) képzés három hónap alatt.

Computer diploma egy hét alatt.

Szintmérő tesztet szívesen és ingyen készítünk.

Telefon: (022) 736 2874, Fax:(022) 736 2884

Az óbudai Dunaparton fekvő Ramada Plaza Budapest 310 kényelmes szobája, hangulatos étterme és bárjai megfelelnek a legigényesebb vendégek elvárásainak is. A meleg színek, a legújabb belsőépítészeti trendeket követő berendezés még teljesebb pihenést és esztétikai élményt nyújtanak vendégeinknek. Az Executive Club vendégei exkluzív környezetben élvezhetik a személyre szóló szolgáltatásokat és a modern kommunikációs technika előnyeit. A szálloda magas színvonalú szakmai segítséget nyújt bármilyen rendezvény megszervezésében, valamint kellemes körülményeket biztosít maximum 300 fő részére elegáns konferencia- és tárgyalótermeiben. Rendezvényszervezők számára kifejlesztett programunk garantálja, hogy rendezvényeik stresszmentesek legyenek. A közeli Margitsziget termálvizével táplált „Aphrodite Spa” kiváló lehetőségeket kínál a kikapcsolódásra. Az úszómedence, az edzőterem és aquajogging foglalkozások segítenek formába hozni testét; a termálmédencékben és szaunákban kipihenheti a nap fáradalmait. Wellness kezeléseink a modern kor stresszes életmódját előknek nyújtanak felfrissülést. Mozgásszervi és reumás panaszoktól szenvedő vendégeink számára terápiás kezeléseinket és kúracsomagjainkat ajánljuk.

Ramada Plaza Budapest
1036 Budapest, Árpád fejedelem útja 94.

Tel: +36 1 436 4100

Fax: +36 1 436 4156

info@ramadaplazabudapest.hu

Magyar gimnáziumi érettségire felkészítő matematika tanárt keresünk
tel: 022 734 12 64 vagy boork@hotmail.com

Kiadó Budán két szoba - konyhás lakás csendes helyen, kilátással, buszhoz közel, havi CHF 900.-
Felvilágosítás: V. Haynal
tel. 022 349 79 23 és 078 613 54 16

**A hirdetések tartalmáért
felelősséget nem
vállalunk!**

A szerkesztőség

Genfi Magyar Könyvtár

Ngitva naponta 9-től este 7-ig.

21, chemin de Terroux
CH - 1218 Le Grand-Saconnex, Suisse
Tel: + 41 22 798 80 73
e-mail: szabo.zoltan@bluewin.ch

Az Egyesület elérhetőségei:

tel. / fax + 41 22 348 64 03

E-mail: ahg@ahg.ch

http://www.ahg.ch

Magyar család megbízható babysittert keres
6 hónapos kislánya mellé.
Érdeklődni: **078 896 51 19**

NORVAN COMPANY

BUREAU FIDUCIAIRE

- Adó tanácsadás, magán és társasági adóbevallások
  - Cégalapítás és könyvelés, vállalkozóknak és cégeknek
  - Tanácsadás, ingatlan eladás-vétel, örökösödés, adományozás, hazaköltözés, stb...
- Svájcban végzett magyar közgazdász
tel: 076 529 49 35

Szerkesztőségünk örömmel várja mindazok írását, akik színesíteni kívánják Értesítőnket.

SZEMÉLYSZÁLLÍTÁS MAGYARORSZÁGRÓL

hetente három alkalommal!

Indulás **BUDAPESTRÓL** Genfben **vasárnap, kedden és csütörtökön 18h30-kor**

Nyugati Pályaudvar, Váci út felőli parkolóból

GENFBŐL Budapestre: **hétfőn, szerdán és pénteken 13h30-kor**

a főpályaudvar (Gare) mögötti parkolóból

Bacsa Laszlo : 00 36 30 554 82 28

00 41 76 468 52 28

Több éve Genfben élő, középkorú, egyedülálló hölgy munkát keres. Tapasztalattal rendelkezik idős emberek gondozásában, takarítás, vasalás, gyermekfelügyelet, kertészkedés területén és ízletes magyar ételek készítésében
tel. 078 817 2829, 079 623 11 65

Két és fél valamint egyéves kislányainkhoz heti 4 napra keresünk megbízható, türelmes, melegszívű, gyermekfelügyelet terén szerzett tapasztalattal, referenciákkal és lehetőleg pedagógusi képesítéssel rendelkező hölgyet.

Jelentkezés: 079 775 30 46

Tanuljon magyarul, franciául, oroszul
Apprenez le hongrois et le russe
tel: 022 797 08 54, mobil: 078 789 05 41
E-mail: czellarjud@hotmail.com

27 éves, megbízható, energikus magyar lány 1 éves londoni tapasztalattal babysitteri állást keres. Takarítást is vállal. Elérhető: 076 247 66 69 vagy
petra.piringer@gmail.com

48 éves, egyedülálló magyar asszony keres munkát családnál, házimunkában, gyermek, vagy idősellátásban, állatgondozásban.

Tel: 0036-70-410 5422, email:
eva.kalvin@gmail.com

"STUDIO KODÁLY" ZENEISKOLA

64, rue des Vollandes (Eaux-Vives)
1207 Genève, tel: 022 786 02 88
www.studio-kodaly.ch

Szolfézs, zongora, hegedű, brácsa, cselló, furulya, fuvola oktatás
francia, magyar, német és angol nyelven,
6 éves kortól.

Zenei előképző 3 éves kortól.

**A Genfi Magyar Iskola és Óvoda
szeptember 3-án
megkezdte a 2008/2009-es tanévet.
Minden magyarul beszélő gyermeket
2 és fél éves kortól sok szeretettel várunk.
Érdeklődni lehet Kiss-Borlase Andréánál:
022 752 37 55 vagy
magyarovi.genf@gmail.com**

Nagymama és Sobri Jóska

Sobri Jóska nagy szál délceg legény volt. Vállai olyan szélesek, mint egy stafírungos láda, lapátszerű kezei állandóan ökölbe voltak szorítva. Szemei tüzes fényeket lövelltek, s ha megjelent a faluban, a levegő dübörgő szimfónia hangjaival lett tele.

Senki nem tudta, van-e mestersége, miből él, van-e anyja-apja, családja?

A lányok csak róla csevegtek fejüket összedugva az orgonabokrok alatt, este nevét imájukba szótták, reggel Sobri Jóska képével ébredtek.

De hallgatag legény volt, nem csintalankodott a lányokkal, ha elment néhanéha a szüreti bálba, egy üveg bor mellett üldögélt magányosan.

S egyszer csak a falu sugdolózni kezdett. Kirabolták a bíró kamráját az éjjel. Aztán a bankigazgató konyhájába lopkodott valaki be, s kolbászt, kenyeret, köcsög zsírt vitt el az éjszaka leple alatt, nyomot sem hagyva maga után. A fűszeresboltból egy zsák lencse tűnt el, a földbirtokos kertjéből valaki kosárra való répát, krumplit szedett fel.

Eleinte a falu csak figyelt, félték, hogy hozzájuk is belopakodik ez a megfoghatatlan, láthatatlan betörő.

A szegény faluvégi zsellérek, akik amúgy is nagy gonddal vágták a vékony szelet kenyeret a gyerekeknek, akiknél bizony napokon át nem volt zsír a bödönben, akik felhasított lepedő darabokkal, kapcával bugyolálták a gyerekek lábát a bocskorba télen, rettegve feküdtek le este. Vajon mit lehet tőlük is elvinni abból a kicsiből, ami van?

A jómódú birtokosok zajosan ülték körül a nagy asztalt a városházán. Dörgő hangon követelték a hatóságtól a biztonsági rendeleteket: portyázzák a falu környékét a zsandárok, éjjel a darócok le ne hunyják szemüket, lessék, fogják el a sötét utcákon kódorgó személyeket.

A városháza börtöne - ahova eddig csak egy-egy, a kocsmában beborozott legényt zártak be, hogy aludja ki az éjjeli duhajkodás alkohol gőzeit - , megtelt mindenféle elemekkel. A hosszú kikérdezések, jövés-menés, az elfogottak bezárása, kiszabadulása olyan zenebonát teremtett a folyosókon, az irodákban, hogy a zsandárok, a jogászok, a titkárnők azt sem tudták, hova kapkodják fejüket.

És semmi eredmény.

A hatóság remegett az új választásoktól, politikai intrikák hömpölyögtek becsukott ajtók mögött, pártszavazásokat követeltek a behatással bíró személyiségek.

És még mindig semmi eredmény.

Egy reggel Juliska néni nagy sóhajtással ragadta volna meg a nagy ruháskosarat, mert menni kellett a patakhoz, várták a kliensek a kimosott fehérneműt. Inas, vörösre kimart kezei megbénulva álltak meg a levegőben. A ruháskosár tele s tele volt liszttel, szalonnával, burgonyával.

Csoda történt az éjjel! Ez csak a Szentlélek jótémenye lehet! Hát mégiscsak érdemes volt minden este buzgón fohászolni ahhoz a Mindenhatóhoz. Meghallgatta siránkozásait, vén napjaira segítséget nyújtott. Hálától duzzadó szívvel borult térdre, de bizony nagyon hamar talpra ugrott, sietve, lopkodva vitte-dugta a nagyértékű eledelt be a konyhába, be az ágy alá. Ravaszul elhatározta, erről senkinek nem fog beszélni, úgyis annyi irigye van az embernek.

Aztán József, a napszámos - kinek kilenc gyereke csak akkor nem sírt az éhségtől, amikor végre el tudtak aludni - fájó derékkal kelt fel a földrevetett matracról, hogy menjen munkát keresni a jövő napra. Álmosan kapargatta fejebubját, s nagyot káromkodott, mikor lába megbotlott az ajtó előtt heverő krumpliszsákban.

Mi a fene? Hát ez honnan került ide? Felesége rögtön pattant, mint egy szélmalom vetette a kereszteket, húzta, ráncigálta a zsákot, a férjét sodrófával

fenyegette, hogy ellátja baját, ha erről egy szót is szól a faluban. Ez csakis a Mennybéli adománya lehet.

A pap rémült csodálkozással számolta híveit a mise alatt. Ennyi nép még búcsúkor sem volt a templomban. A zoltárokat tele torokból énekelte a térdelő közösség, a perselybe mint megannyi csilingelő gyémántkövek hullottak a rézkrajcárok.

Most már a falu nem félt. Kuncogva, sunyi szemekkel várták az újabb és újabb rablásokat, mert tudták, ezek után jön a jótétemény!

S valahogy Sobri Jóska neve kezdett szállingózni szájról-szájra. Talán azért is, mert egyik napról a másikra Sobri Jóska eltűnt, nem ült le megszokott asztalához a kocsmában, a lányok hiába forgatták fejüket, nem látták, nem keresztezték útját a mezőn.

A pandúrok gyalogosan, lóháton pásztázták a falut és vidékét. Beállt a rémuralom. Házkutatásokat rendeztek, éjjel nagy dörömböléssel ébresztették az alvó embereket.

És semmi, de semmi eredmény.

Nagymama reggel gondosan öltöztette a két gyerkőcöt. Pimpőke és kis játszótársa Gyuri szótlanul túrték hogy ráncigálja őket. Katonásan maga elé állította a két csemetét és indulás előtt elénekeltette velük a "cserebogár, sárga cserebogár" nótát. Cincogó hangon visították a dalt, s ragadták kezükbe a már előkészített kosarat. Volt ebben a kosárban minden jó: üveg bor, frissen sült cipó, szalonna.

Most jött a kérdés: ha valaki megszólít, hova mentek gyerekek ilyen szépen dalolva?, azt kellett válaszolni: - früstüköt viszünk a kaszálóknak !

Erős torokkal énekeltek egész az erdőszélig. Ott letették a kosarat, s uccu szaladtak haza kihevülve. A mai nap feladatát becsületesen elvégezték.

Így ment ez egész nyáron át.

Az első deres, hólepte hajnalon Rudi a pandúr ellenőrző útján kocogott lován. Elégedetlenül dörmögött, zsörtölődött sorsa ellen, hogy neki ilyen istenverte faluba kellett kerülnie, hogy rá ilyen hálátlan feladatot rótt a hatóság.

Egyszer csak csilingelő hangokat hall : "cserebogár, sárga cserebogár..." Két zöldre fagyott emberke topogott a hóban.

- Hát ti hova mentek gyerekek ilyen szépen dalolva?
- Früstüköt viszünk a kaszálóknak! – felelte hetykén a két kölyök.

Rudi úgy megrökönyödött, hogy szótlanul hagyta őket tovább menni. Kaszálók a havas mezőn? És az erdőszélen? Lopakodva, mint egy vadászó róka követte a nyomokat a havas úton...

Elfogták Sobri Jóskát. Láncra verték, börtönbe zárták, elhurcolták messze földre.

Azóta is borongós estéken, a csárda becsukott ablakai mögött fel-fel hangzik csendben, halkan zümmögve a nóta "cserebogár, sárga cserebogár..."

Éjjelenként, a függönyöket félrehúzva, könnybelábadt szemek kutatják a sötét árnyakat, hát ha erre jár még egyszer Sobri Jóska.

Dehát ennek már száz éve is van talán.

Matyi Zsuzsanna

Az út felén túl

Móra Magda

Ha elkerülted már a negyven évet,
a lelked gyakran túnt időkbe téved.
A dolgaidban tartod még a rendet,
de egyre inkább áhítod a csendet.
Már nem vársz rangot, címet és hatalmat,
és nem mész fejfel valamennyi falnak.
Már tiszteled az évgyűrűt a fában
és hinni tudsz a mások igazában.
Már reméled, hogy nem hiába éltél:
mit szóval szóltál vagy tettel beszéltél
nem maradt hang: a semmibe kiáltó.
Ha nem is lettél irányjelző zászló,
a magad helyén álltál rendületlen,
szélben, viharban, ködben, szürkületben!
S a tieidnek maradtál a béke:
a nyitott ajtó biztos menedéke.
Ha elkerülted már a negyven évet,
már nem hiszed, hogy adósod az élet,
csak azt érzed, hogy tiéd az adósság,
mert kevés volt a salakmentes jószág:
a mindent adó, semmit visszaváró,
a minden próbát derekasan álló,
mely sosem számol, szüntelen csak árad,
örök fölény és örökös alázat.
Ha elkerülted már a negyven évet,
s mindezt beláttad és mindezt megélted,
és betudsz állni a legszürkébb helyre,
már Te lehetsz a sorsod fejedelme!

GONDOLATOK NAGY IMRÉRŐL

Nagy Imrére emlékeziünk június 16-án, kivégzése napján

Amikor a Magyar Értésítőből megtudtam, hogy 2008. október 19-én, az 1956-os forradalmunkról való megemlékezés keretében a Magyar Könyvtárban Mészáros Márta „A Temetetlen Halott” című filmjét láthatjuk, azonnal eldöntöttem, hogy ott leszek. A filmről már sok jót hallottam, de valahogy mindig elmulasztottam megtekintését, amikor Budapesten jártam. Döntésemet nem bántam meg és azt hiszem, az a 30-40 többi jelenlevő sem, aki a könyvtári vetítésen és az azt követő beszélgetésen részt vett.

A film nekem nagyon tetszett, alapvetően azért, mert elkerülte a témából könnyen adódó ideologizálást, és Nagy Imrét nem elvont eszmék követőjeként, hanem népe és hazája elkötelezett fiaként, emberi oldaláról mutatta be. Az édesanyjától kapott zacskónyi hazai föld, amit mindig magánál tartott, hadifogságban, emigrációban, száműzetésben, politikusként és a börtönben, jelezte politikai hitvallását, megbonthatatlan kötődését hazájához és annak népéhez. S a zacskó somogyi földet kezében szorította a bitófa alatt is, az utolsó pillanatig. Erős és igaz jelképek, s a nézőben önkéntelenül felmerül a kérdés, vajon emberi nagyságban van-e valaki a 20. századi magyar politikusok között, aki mártír miniszterelnökünkhöz hasonlítható.

A vetítés után azonban vegyes érzelmek fogtak el. Az igaz, hogy Mészáros Márta filmje kitűnő és méltóan emlékezik meg Nagy Imréről, de miért van az, hogy 56-os forradalmunk központi alakja és jelképe még mindig nem foglalja el a neki járó helyet a nemzet emlékezetében? És ennek kapcsán jött vissza emlékezetembe 1993 októbere. Itt Genfben szereztem tudomást arról, hogy 1993 október 2-án Giromagnyban, egy mintegy háromezer lakosú Mulhouse melletti francia városkában fogják felavatni a világ első Nagy Imre emlékművét. Az emlékműavatáson én is ott voltam feleségemmel a kb. 2-300 francia és magyar résztvevővel együtt, köztük Nagy Imre lányával. Emlékműavató beszédében és a vendégek számára a Mairie épületében adott díszvacsorán Giromagny polgármestere elmondotta, hogy Nagy Imrének azért állítanak emlékművet városukban, mert miniszterelnökünk a szabadság és a demokrácia elveiért küzdött, ezen értékekért a végéig kiállt; inkább feláldozta életét mintsem megtagadja őket. Nagy Imre ezen értékek egyetemes szimbólumává vált, ezért emlékének fenntartása az ő ügyük is.

Giromanyban magyarként nagyon szégyelltem magam, mert Nagy Imrének 1993-ban még nem volt emlékműve, szobra Magyarországon. Amikor Nagy Erzsébettől megtudtam, hogy apja emléke megörökítésének még mindig politikai akadályai is vannak, már ott Giromanyban, a szállodai szobámban megfogalmaztam egy hosszabb cikket az Élet és Irodalom számára, amelyet másnap postára is adtam. Nagy örömmre a cikk az ÉS 1993 október 23-i ünnepi számában meg is jelent. A cikkben az emlékműavatásról szóló beszámolón túlmenően indulatos hangnemben megírtam, hogy szégyenszemre Giromany megelőzte Magyarországot, ahol „főleg szobordöntés van, a szoborállítás még nehezen megy”. Emlékeztem arra, hogy Franciaországon kívül Olaszországban és Németországban tucatnál több városban utcák, terek hirdetik Nagy Imre és a magyar 1956-os forradalom emlékét. „Ott már nem vitás többé, 1956 világtörténelmet formáló helye és az, hogy annak vezéregyénisége, Nagy Imre, egyetemes értékekért áldozta életét. Vajon miért pont itthon kell még mindig bizonygatni 56 jelentőségét, mártír miniszterelnökünk államférfiúi és emberi nagyságát?”

Mészáros Márta filmje arra emlékeztet, hogy sajnós 1956 és Nagy Imre emléke még mindig nem került megfelelő helyre Magyarországon. Emeltek ugyan az elmúlt években néhány szobrot, emlékművet, utcát és teret is elneveztek forradalmunk vezéregyéniségéről, de az ország még mindig megosztott a kérdésben, ellentétben 1956 őszével, amikor

a nemzet egységes volt. Akkor a magyar nép szinte teljes egészében, beleértve a kiábrándult kommunisták döntő többségét is, a forradalom mellett állt. Azzal csak a hatalmi apparátus egy szűk kisebbsége, az ÁVO-sok és a felső vezetés egy szűk, elvakult rétege szállt szembe. A megosztottság döntően 1956 november 4 után kezdődött. Azok, s ezek száma nem volt kevés, akik a Kádár rendszer mellett elkötelezettségüket azzal is próbálták hitelessé tenni, hogy aljas dolgokat mondtak 56-ról és Nagy Imréről, nem beszélve azokról, akik részt vettek a megtorlásban, most félnek szembenézni magukkal, függetlenül attól, hogy pillanatnyilag ellenzéki vagy a kormányt támogató pártok hívei-e, és kerülnek a nyílt vitát Nagy Imre történelmi szerepéről. Nem szeretnének ugyanis szembenézni, sem nyíltan, sem magukban, múltjukkal és a mintegy 33 éven át képviselt megalkuvó nézeteikkel. De azt sem szabad elfelejteni, hogy az 56-osoknak van

egy fundamentalista magja, amely Nagy Imre érdemeit azzal az érveléssel próbálja csökkenteni, hogy nevezett kommunista volt és így őt nem szabad az 1956-os forradalom vezérének bevéssni a történelemkönyvekbe. Nekik röviden azt üzenném, hogy Nagy Imrét, de mindenkit, különösen pedig politikusokat, fejlődésük tényei fényében szíveskedjenek megítélni. 1945 után az méretett az országra, hogy vezetői, egy idegen megszálló hatalom akaratóból, csak a kommunisták soraiból kerülhetnek ki. Nagy Imre a kommunista vezető réteg kiemelkedő képviselője volt. A kis zacskó anyaföld zsebében vele nem engedte feledtetni 1946-ban, hogy a földet ki kell osztani a parasztoknak. Majd ő volt az, aki 1953-ban, első miniszterelnöksége idején, megszüntette a kitelepítéseket, Recsket, az internálótáborokat és a lehetőségek keretén belül, sőt egy kicsit azokon túl is, emberközpontú reformokat vezetett be a magyar gazdaság irányításába. A Rákosi klikk el is mozdította. 1956 őszén, minden választásnál hitelesebben, a magyar nép őt emelte hatalomra. Néhány napi tájékozódás és tétovázás után október végére, politikai pályafutása betetőzéseként, noha már látta az elkerülhetetlent és saját sorsát, Magyarországot kiléptette a Varsói szerződésből, kinyilvánította az ország semlegességét és deklarálta a több párt részvételével tartandó választások szükségességét. Nos ilyen kommunista volt Nagy Imre. Tudnak még egyet, akit hozzá lehetne hasonlítani a keleti tömbben? Politikai végrendeletének végrehajtását a történelem 1990-91-ig zárójelbe tette. De úgy látszik, személyének kiemelése a zárójelből még várat magára.

Nagy Imre a Jaltában megszabott határokon belül a legkövetkezetesebb politikus volt, aki korát messze megelőzve megérezte, hogy népe egy jelzők nélküli demokrácia felé akar haladni. Ő megmaradt ezen az úton, noha ez az életébe került. Peréből világosan kiderült, azért áldozza fel magát, hogy megmentse becsületünket és mérsékelje a további áldozatok számát. 1993-ban cikket írt, ma már tudom, túlzott optimizmussal, azzal fejeztem be, hogy „Nagy Imre 1956 végére kialakult elveinek tisztasága és azokért vállalt mártírhalála személyét halhatatlanná tette. Kinek lehet kétsége afelől, hogy emléket, elsöpörve minden pitiáner gáncsokodást, rövidesen valamennyi magyar faluban és városban, de mindenekelőtt Budapesten széles utak és szobrok fogják megörökíteni? Neve, magatartása és emléke egyesítő erejére hasonló szükségünk van, mint 56 októberében”. Ehhez ma még hozzátenném: szobraikat olyan helyeken kell elhelyezni, amerre jelenlegi és jövőbeli politikusaink járnak, illetve járnak fognak. Hogy mindig eszükbe jusson: politizálni csak annak szabad, akinek zsebében egy kis zacskó magyar föld van és tevékenységét az vezérli.

Náray Péter

A Magyar Köztársaság volt nagykövete és 1995-1999 a genfi ENSZ Misszió vezetője (szül.1942). A szerk.

Chamonix-i Sík Sándor cserkész sítábor, charbonnade és húsvéti színek

Március végén sikerült megkoronázni a fantasztikus sísezont egy utolsó « csapat csúszkálással ». A chamonix-i havasok szívélyesen fogadtak és a tagok bemutatták, hogy a ködben lehet behunyt szemmel is síelni – ezt azért csak sisakkal és sok jó kedvvel szabad megpróbálni! Ehhez az is hozzásegít, hogy az ember előtte felkészül a húsvéti ünnepekre tojásdíszítéssel és fenséges charbonnade-al lakomázzik... Jövőre megrendeljük a napocskát és a kilátást a Mont-Blanc-ra!

Teleki Myza

Domahidy Miklós (lásd 106. szám, 7. oldal)

Szöllősy Pál (Pfaffhausen) kérésére közöljük a következő kiegészítő sorokat:

Domahidy Miklós első magyarul megjelent könyvétől kezdve művei magyar nyelven történő kiadását az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetemre (EPMSz) bízta. Az író belépett a Szabadegyetemet fenntartó Baráti Társaság sorába, ami mutatja a közte és kiadója között kialakult bizalmi viszonyt. A Szabadegyetem első elnöke, a genfi Tóth János és lektorai biztatására szánta rá magát Domahidy - miután a magyarországi pártállami kiadókkal nem kívánt kapcsolatba lépni -, hogy idegen nyelven megjelent könyveit nyugaton magyarul is kiadassa. A müncheni magyar nyomdában előállított, Svájcban megjelent könyvek rövid idő alatt bejutottak Magyarországra is és megalapozták az író hazai hírnevét.

Az EPMSz kiadásában megjelent könyvek a budapesti Heltai Gáspár Unitárius Könyvesboltban kaphatók.

A genfi magyar protestáns közösségről

A Kálvin emlékévként alkalmából

Az 1559-ben Kálvin János által alapított Genfi Akadémián - melyből később a város egyeteme lett -, a XVI. század óta tanulnak magyar diákok, köztük teológus hallgatók is. Kezdetben ők gyűjtötték össze szállásukon magyar diáktársaikat és ott tartották meg anyanyelvükön az istentiszteleteket is.

A XIX. században Genfben megalakult Vöröskereszt és a XX. században létrejött Népszövetség is ezt a várost választotta székhelyéül, s a nemzetközi szervezetek száma a II. világháború után erősen megnövekedett. A világháború alatt és 1945 után a Genfben tartott magyar nyelvű istentiszteletek száma és hallgatósága úgy megszorodott, hogy hamarosan a helyi protestáns egyháztól kölcsönkapott helyiségekben tartották meg szertartásukat. Az 1953-ban létrejött Lutheránus Világszövetség Teológiai Osztályának első igazgatója, Dr. Vajta Vilmos, többször tarthatta magyar nyelvű istentiszteletet a városban.

1956 őszén a helyzet megváltozott. Svájc több mint 11.000 magyar menekültet fogadott be, közülük több mint 500 magyar diák svájci egyetemeken folytathatta illetve kezdhette el tanulmányait, részben Genfben. Itt Segesváry Viktor, református lelkész, tartotta kezdetben a magyar istentiszteleteket.

1957-ben - a svájci református egyházak segélyszervezete támogatásával -, dr. Krüzsely József református lelkész kezdhette el rendszeres szolgálatát Genfben, Lausanne-ban és Bernben.

Nyugdíjba menetével a svájci református egyház nem vállalta egy újabb lelkész fizetését. Ekkor, dr. Tóth János egyetemi tanár kezdeményezésére, egy kibővített presbitérium kísérelte meg a gyülekezet életben tartását. Felkérték a Genfben élő, a nemzetközi szervezeteknél dolgozó vagy nyugdíjban lévő protestáns lelkészeket, hogy lehetőségeik szerint vállalják a szolgálatot. Így folytatták a genfi magyar protestáns istentiszteletek

dr. Harmati Béla, dr. Pósfay György valamint Vargha Sándor, nyugalmazott evangélikus lelkész segítségével, akik a Lutheránus Világszövetség munkatársai voltak. Csatlakozott hozzájuk, miután nyugdíjba ment, dr. Kupa László valamint a magyar édesanyjától Erdélyben született dr. Riedel Róbert, svájci református lelkész is.

1981-ben a dr. Krüzsely József által létrehozott Bethlen Alapítvány valamint a Claparède Alapítvány összevonásából megalakult Bethlen Gábor Ösztöndíj Alapítvány minden évben lehetővé teszi egy magyar ajkú lelkész vagy teológus számára,

hogy a genfi Alma Materben tökéletesítse ismereteit, szélesítse látókörét. Dr. Pósfay Györgyöt 2006. júniusában búcsúztatta gyülekezetünk köszönettel, 25 esztendő hűségese szolgálata után. Azóta ösztöndíjaink biztosítják gyülekezeti életünk zavartalan folyamatát. Hála az alapítványnak, úgy érezzük, bizalommal tekinthetünk jövőnk elé!

Örömmel számolhatunk be kiváló együttműködésünkről katolikus testvéreinkkel: március 15-ét és október 23-át együtt ünnepeljük a közösen szervezett ökumenikus istentisztelet keretében.

A reformáció 450. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségeken sátrunk nagy elismerést aratott. Emlékezetes esemény volt a Magyar Reformátusok Világtalálkozója népes küldött-

ségének látogatása városunkban, ez alkalommal körünkben üdvözölhettük dr. Orbán Viktor miniszterelnököt és Tőkés László püspököt.

2009. januárjától új presbitérium vette kezébe gyülekezetünk vezetését.

Isten segítse őket, mint segítette elődeinket és a most leköszönő presbitériumot is!

Benczédi Pál

Bocskay szobra Genfben

20 éves a Világháló - szemelvények

1989. egyik márciusi napján történt. *Mike Sendall*, a CERN egyik számítógépes csoportjának vezetője szokás szerint dolgozni ment. Sendall nem tudta, hogy aznap a szó legszorosabb értelmében történelmet fog írni. Rutin nap volt: átnézte a postáját, megválaszolt egy-két elektronikus levelet, részt vett a szokásos értekezleten. Kávézott a kollégákkal, majd belemerült a papírmunkákba. Terveket nézett át, jelentéseket olvasott és írt, dokumentumokat véleményezett. Nem volt sok ideje, úgyhogy átfutotta a cikkeket, koncentrált, megpróbálta megérteni a lényegét, döntést hozott a bennük foglaltak további sorsáról, majd szüszkavúán kommentálta a döntéseit. *"Homályos, de érdekes"*-vetette az egyik javaslat tetejére. Ugyan nem látta át teljesen a mondanivalót, de a koncepciót valahogy mégis érdekesnek találta, és zöld jelzést adott egy újabb CERN-es házi projektnek. Sendall ezután megitta a délutáni kávét a kollégákkal, elintézett még egy pár dolgot, aztán hazament. De már egy megváltozott világban ért haza.

"Vague, but interesting" - homályos, de érdekes. Ez volt az a pillanat, amikor hivatalosan is útnak indult a Világháló, a *World Wide Web*. Az említett dokumentum, tetején a megjegyzéssel, most üveg vitrinben látható a CERN Microcosmos múzeumban. Szerzője *Tim Berners-Lee*, Sendall beosztottja volt, akit roppantul zavart, hogy a tudományos cikkekben általában hemzseggő, fontos kereszt-hivatkozásokat annyira kényelmetlen és időt rabló kezelni. Úgy okoskodott, hogy ha már a dokumentumokat úgyis elektronikus formában tárolják, sőt egyre inkább úgy is olvassák, akkor miért ne lehetne magában a dokumentumban elhelyezni az arra vonatkozó információt, hogy a kereszt-hivatkozott másik, szintén elektronikus dokumentum hol található? Ha pedig az az információ úgyis ott van, akkor miért ne lehetne akár egy gombnyomással megnyitni azt a másik dokumentumot, egyből a hivatkozott résznél? Ez volt az úgynevezett *"hiper hivatkozás"* ötlete, amely az egész Világháló lelke.

Ezt az ötletet fejtette ki Tim a Mike Sendall-nak benyújtott írásban, melynek a drámaian egyszerű *"Információ kezelés: egy javaslat"* címet adta. A történet végkimenetelét mindenki ismeri: az ötlet megvalósult. Ma napig már minden információval kapcsolatos tevékenységünket Web böngészőből intézzük, egyszerre áldjuk és átkozzuk, de a Web mostanra már elválaszthatatlan része lett életünknek. Akinek nincs Web hozzáférése, azt "analfabétának" tekintjük, az ilyen nem ember, csakis a lapát való neki. És a Web még csak 20 éves! Vagy már 20 éves?

A vitrinben a dokumentum mellett egy számítógépet is találunk: egy régi NeXT gépet, amin Tim a világ első web szerverét futtatta. A gépre ráragasztott egy papírt, rajta a

vörös betűs kézírásával: *"Ez egy szerver, ki ne kapcsold!"*. A papír fele még mindig a gépen van és ez a mondat is web-történelmi szállóigévé vált. A szerver egyetlen web oldalt szolgáltatott, amely kegyeleti okokból ma is elérhető, a <http://www.w3.org/History/19921103-hypertext/hypertext/WWW/News/9201.html> címen. Itt Tim azon örvendezik, hogy jaj de jó, már máshol is elkezdtek használni a webet, ja, amúgy csinálunk ám hozzá ilyen "böngészőket" is... Címe <http://info.cern.ch> volt, ezen a címen most a világ első web lapjának szentelt web lap található.

Még egy érdekességet megemlítenék. Ez félig-meddig könnyűzene-történelem is. Van a CERN-nek egy *"Les Horribles Cernettes"* nevű félig-meddig amatőr zenekara, akik már a nyolcvanas évek végén is léteztek. Meglehetősen érdekes dalokat adnak elő egyáltalán nem könnyed témákról: az ösrobbanásról, a webről, linkekről, antianyag-ról, antiemberről, antivilágról, gyorsítókról, protonokról, kvarkokról - hát elég bizarr, de meglepően jók. A zenekar vezetője egy interjú során nagyjából a következőket mondta el a Web-bel kapcsolatban:

"Kilencvenkettőben, a Hadronfesztiválos fellépés után, odakocogott hozzám egy kollégám, bizonyos Tim Berners-

Lee, és kért pár szkennelt képet a csajokról azzal az indokkal, hogy publikálná azokat valami új információs rendszeren, amit ő éppen akkor talált fel és World Wide Web-nek nevezett el. Fogalmam sem volt, hogy mi akart az lenni, de sebjaj, szkenneltem, és fel-FTP-ztem őket az általa megjelölt "info.cern.ch" nevű gépre. Hát honnan tudtam volna, hogy ezzel történelmi tettet követek el, és publikálom a legelső képet, amire ember valaha ráklickelt a weben???"

A Les Horribles Cernettes a világ első web oldallal rendelkező rock csapata és az ő képük a legelső web-en publikált kép. Akit érdekel, az itt meg is nézheti: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/en/7/75/LHC5.jpg>.

A Web születésének 20. évfordulóját illő módon megünnepelte a CERN március 13-án, a Globe-ban. Az eseményen maga Tim is megjelent és végrehajtott egy komplett időutazást: sikerült beüzemelni az ősrégi számítógépet, és bemutatta a világ első, azóta elfeledett web böngészőjét, amelyet szintén ő írt a kollégáival. Amikor hozzánk Magyarországra eljutott a Web, akkor ez már seholy sem volt: Magyarországra a web korszak a Mosaic-kal köszöntött be. Emlékszik még valaki rá?

Érdekes volt végre látni, honnan indult ez az egész "örület". Komoly vélemények szerint a XX. századot Budapesten, pontosabban a Fasori Gimnáziumban írták. A XXI. századot pedig itt vázolták fel Genfben.

Genfi magyarként erre azért mindenképpen büszkék lehetünk!

Molnár Zsolt, CERN

